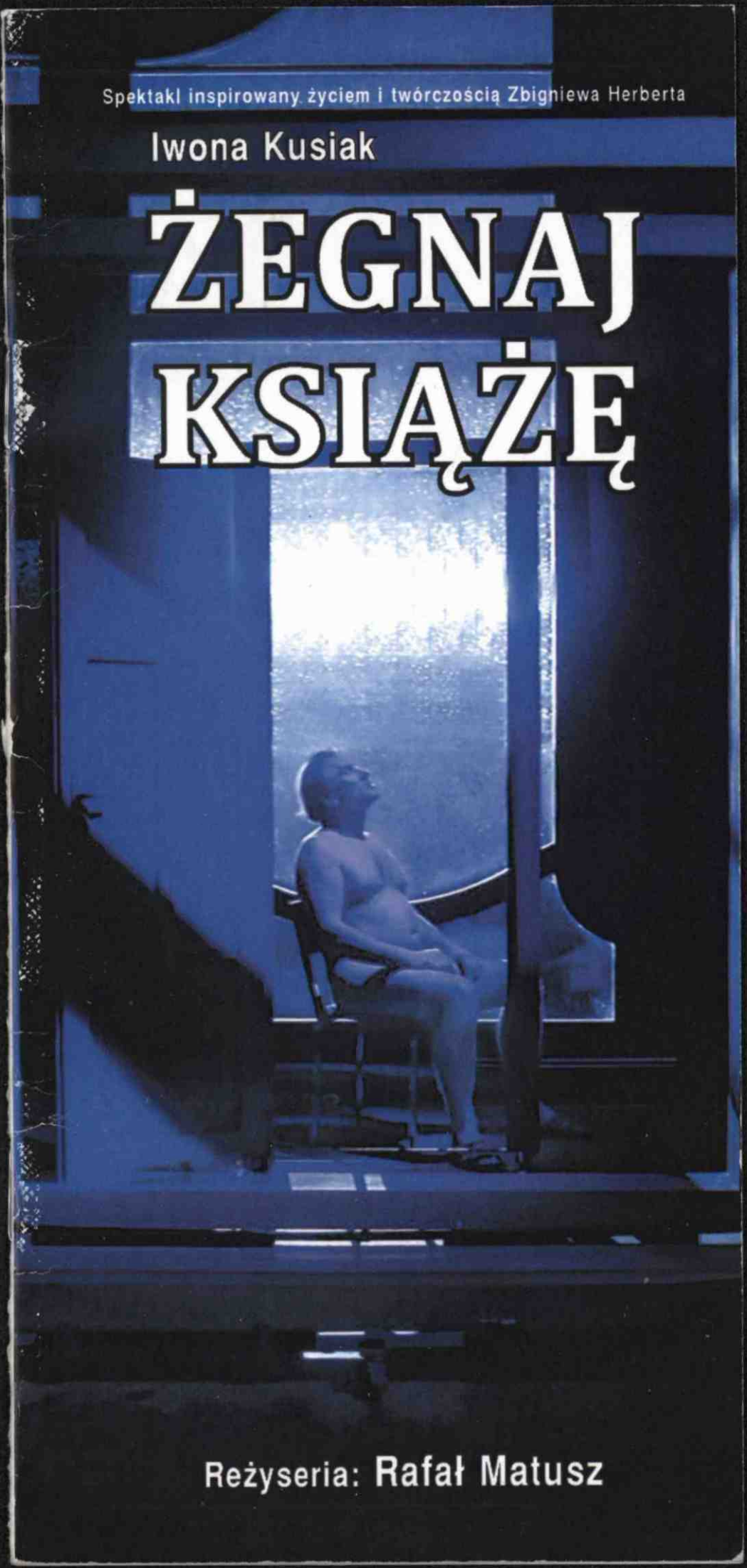

Spektakl inspirowany życiem i twórczością Zbigniewa Herberta

Iwona Kusiak

ŻEGNAJ KSIĄŻĘ

Reżyseria: Rafał Matusz

Zbigniew Herbert

(1924-1998)

Kierownik literacki Teatru im. J. Osterwy

W ramach obchodów Roku Herberta, Teatr im. J. Osterwy przygotował spektakl inspirowany życiem i twórczością Zbigniewa Herberta – wielkiego poety, który był również dramaturgiem, a gorzowska scena jest jedynym teatrem w Polsce, z którym był związany zawodowo.

Trzeba się chwalić, że wielki poeta był u nas kierownikiem literackim i to w czasach, kiedy Gorzów był małym miastem, gdzieś na prowincji. Nie ma znaczenia, że Herbert był u nas kierownikiem tylko przez jeden sezon, czyli na przełomie lat 1965-66 za dyrekcji Ireny i Tadeusza Byrskich. On się z nimi do końca życia przyjaźnił i stale podkreślał, że był związany z tym teatrem.

Jan Tomaszewicz,
Dyrektor Teatru im. J. Osterwy

Irena Byrska zawsze dbała o świątynnych kierowników literackich. Na początku 1963 r. funkcję tę powierzyła Zdzisławowi Najderowi, młodemu krytykowi sztuki, który do Gorzowa przyjechał bezpośrednio po stypendium w Oxfordzie (...), ale niebawem pochłonęły go naukowe prace i polityka, więc z Gorzowa musiał zrezygnować.

Chyba to on zaproponował na stanowisko kierownika literackiego młodszego kolegę – **Zbigniewa Herberta**. Herbert był już autorem trzech tomów poezji oraz esejów „Barbarzyńca w ogrodzie”, a przecież w Gorzowie tylko Irena i Tadeusz Byrscy widzieli w nim znakomitego poetę.

W pierwszym okresie tylko na krótko przyjeżdżał do Gorzowa, potem był za granicą, od Ireny Byrskiej dostał bezterminowy urlop bezpłatny. Powrócił od 1 września 1965 r., a w programach otrzymał tytuł „**dramaturga teatru**”.

Choć nie spędzał całego swojego czasu w Gorzowie, o teatrze mówił nasz teatr. Ksiądz Witold Andrzejewski tak wspominał swoje spotkania ze Zbigniewem Herbertem: Był naszym dramaturgiem, spiritus movens, zapładniaczem umysłów. Na próbach prowadził analizę literacką i kulturową sztuki. Jeszcze bardziej twórcze były jego spotkania przy wódce. Siedzieliśmy z nim pół nocy, a on w swoim pokoiku wyciągał z kieszeni zmięte karteczki i czytał swoje najnowsze wiersze. To był mistrz. Uczył nas metody szukania prawdy w tekście.

K. Kamińska, I. K. Szmidt
BYLIŚMY W TEATRZE.
60 LAT TEATRU IM. J. OSTERWY
Wyd. „Arsenal”

Na scenie ani razu nie pada nazwisko „Herbert”. Pokazujemy nieodgadnione możliwości Losu, różne wersje wydarzeń: jak mogło się potoczyć życie Poety, który pracuje w banku na etacie; co by się stało, gdyby aktor pragnący zagrać Hamleta, nie odtrącił swojej Ofelii i nie poddał się złudnemu przekonaniu, iż sztuki i życia nie da się pogodzić; co z Żoną, która przez całe życie opiekowała się Starym, i jak sama mówi, była tylko po to, aby on mógł tworzyć? Co z Muzą, która w imię miłości poświęciła rodzinę? Stary, który dokonuje swoistego rozrachunku z życiem, zadaje sobie pytanie: czy rzeczywiście Poezja była najważniejsza? Wybór szaleństwa z obawy przed normalnością, która zabija sztukę, jest równoznaczny z utratą miłości, bliskich, poczucia bezpieczeństwa, Ojczyzny. Opowiadamy o byciu pomiędzy i nigdy na zawsze; o talencie, który jest darem przeklętym.

Iwona Kusiak, autor

Spektakl o duchowości, o pęknięciu, o rozdwojeniu. Odklejeniu od świata, gdzie sfera duchowa jest przeciwstawiona materialnej. „Z pęknięcia między mną i światem rodzi się poezja”. Duchowość bywa przekleństwem, ograniczeniem, wyklucza tzw. „normalne życie”. W tym spektaklu pokazujemy te wykluczające się sfery; pokazujemy, że świat metafizyczny wymaga pełnego poświęcenia. Można być „skażonym duchowością” w egzystencjalnym sensie, tkwić w poczuciu, że „nie-szczęście jest twórcze”. Pamiętam ks. Tischnera, który przestrzegał przed taką postawą. „Panie Rafale, pan jest skażony egzystencjalizmem. Niech pan się cofnie, bo tam jest tylko ciemność”

Rafał Matusz, reżyser

Spektakl inspirowany życiem i twórczością Zbigniewa Herberta

ŻEGNAJ KSIĄŻĘ

Iwona Kusiak

Reżyseria: **Rafał Matusz**

Scenografia: **Gustaw Nawrocki**

Muzyka: **Adam Bałdych**

Asystent reżysera: **Karolina Miłkowska-Prorok**

Inspicjent-sufler: **Iwona Hauba**

nagrań dokonano w **Studio Virus Production**

Adam Sak – gitary

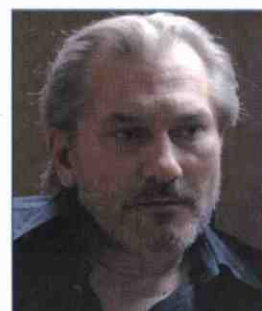
Jakub Cywiński – kontrabas

Kwartet Smyczkowy:

Patrycja Walczykowska – viol 1, **Malwina Maksim** – viol 2,

Iwona Mrozowska – alto, **Joanna Cieślak** – cello

Premiera listopad 2008, Scena Kameralna

STARY
Michał Aniol

ŻONA
Teresa Lisowska-Gałta

POETA
Cezary Żołyński

MUZA
Beata Chorążykiewicz

HAMLET
Jan Mierzyński

OFELIA
Karolina Miłkowska-Prorok

Zrealizowano w ramach Programu „Herbert”
ogłoszonego przez Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego

rok
Zbigniewa
HERBERTA

ZBIGNIEW HERBERT – Poeta

Zbigniew Herbert (1924-1998) jeden z najwybitniejszych polskich poetów; dramaturg i eseista. Pisarz o wielkim dorobku, wyjątkowym autorytecie artystycznym i moralnym, o biografii tragicznie uwikłanej w historię XX wieku. Jest laureatem wielu polskich i zagranicznych nagród literackich. Należy do najczęściej tłumaczonych polskich pisarzy. W 1943 r. rozpoczął studia na konspiracyjnych kursach Uniwersytetu Jana Kazimierza we Lwowie. Był żołnierzem Armii Krajowej. Po wojnie ukończył studia prawnicze i ekonomiczne w Krakowskiej Akademii Handlowej i Uniwersytecie Mikołaja Kopernika. W 1956 wydał pierwszy tomik poetycki *Struna Świata*, następnie *Hermes, pies i gwiazda* (1957), *Studium przedmiotu* (1961), *Napis* (1969), *Pan Cogito* (1974), *18 wierszy* (1983), *Raport z obłąkanego miasta* (1983), *Arkusze* (1984), *Elegia na odejście* (Paryż 1990), *Rovigo* (1992), *Epilog burzy* (1998). Był także autorem esejów i sluchowisk radiowych.

W swojej poezji Herbert odwoływał się często do przeszłości, w tym do kultury antyku i wątków mitologicznych, zadając trudne pytania o sens egzystencji w zderzeniu z totalitaryzmem, przemocą, cynizmem historii.

RAFAŁ MATUSZ – Reżyser

Reżyser, tekściarz (sam o sobie mówi, że nie dramaturg), marketingowiec, manager. Roczniak 1973. Wrocławianin z urodzenia, z życia, z konieczności, z wyboru.

Różnie. Pokoleniowo dziecko Okrągłego Stołu. Mentalnie sam nie wie, ale zaczęło go to niepokoić, więc wziął się za siebie.

Absolwent Wydziału Reżyserii krakowskiej PWST. Wyreżyserował kilkanaście przedstawień m.in. w Olsztynie, Kaliszu, Tarnowie, Kielcach, Koszalinie. Zawsze była to dramaturgia bardziej współczesna: Genet, Ionesco, Witkacy, Osborne, Różewicz, Strindberg, Fraser.

W 2006 w olsztyńskim Teatrze Jaracza wyreżyserował własną sztukę pt. „Parapetowa” (pełny tekst sztuki na stronie Stowarzyszenia Autorów Teatralnych www.tat.pl). W gorzowskim teatrze zrealizował „Zniewolonych” Wacława Holewińskiego, „Dziady” Adama Mickiewicza i „Balladynę” Juliusza Słowackiego. Napisał sztukę pt. „Pralnia” - rzecz o zamachu terrorystycznym w hipermarkecie, o wszechogarniającej pladze kultury konsumpcji (omówienie tekstu na stronie www.adit.com.pl).

GUSTAW NAWROCKI – Scenograf

Ur. w 1961 roku w Gorzowie. Absolwent Państwowej Wyższej Szkoły Sztuk Plastycznych (obecnie ASP) w Poznaniu. Dwa dyplomy w 1986 roku z wychowania plastycznego i rysunku w pracowni prof. Wojciecha Müllera. Stypendysta Ministra Kultury i Sztuki (1987) i Wojewody Lubuskiego (1993). Laureat nagrody Wojewody Lubuskiego im. Andrzeja Gordona (1998). Ma na swoim koncie 9 wystaw indywidualnych i udział w wielu zbiorowych w Polsce i Niemczech. Zajmuje się malarstwem i scenografią teatralną. W Teatrze im. J. Osterwy współpracował m.in. z reżyserami: Robertem Boczkowskim, Stanisławem Kuźnikiem, Cezarym Żołyńskim. Obecnie kurator Galerii BWA w Miejskim Ośrodku Sztuki w Gorzowie.

ADAM BAŁDYCH – Kompozytor

Ur. w 1986 w Gorzowie Wlkp. Skrzypek, kompozytor, producent muzyczny. Zdobywca wielu nagród indywidualnych i zespołowych w dziedzinie muzyki jazzowej, m.in.: 2001 - Jazz Juniors (Kraków) 2002 - Sax Club (Gdynia), 2002 - Klucz do Kariery (Gorzów), 2005 - Rura Live – Wrocław 2005 - Krokus Jazz Festiwal, 2006 - Jazz nad Odrą (Wrocław).

W latach 2001-2004 wg Jazz Forum zajmował czołowe miejsca w plebiscycie na najlepszego skrzypka jazzowego roku. Ma na swoim koncie udział w 13 płytach, w tym 4 autorskich.

Swoją muzykę prezentował na wielu festiwalach w Polsce, Indonezji, USA, Niemczech, Węgrzech, Serbii, Hiszpanii. Stypendysta Berklee College of Music w Bostonie. Spektaklem „Żegnaj Księżę” debiutuje jako autor muzyki teatralnej.

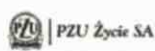
IWONA KUSIAK – Autor

Roczniak 1980, urodzona w Zielonej Górze. W 2004 roku ukończyła Wydział Wiedzy o Teatrze Akademii Teatralnej w Warszawie. Pierwszą sztukę napisała w I klasie liceum na konkurs Szukamy Polskiego Szekspira organizowany przez ASSiTEJ, za którą otrzymała wyróżnienie. Dzięki ASSiTEJOWI dwukrotnie reprezentowała Polskę na INTERPLAY (Europejskim Festiwalu Młodych Dramaturgów w Berlinie i Pecs na Węgrzech). Podczas studiów pracowała przy tworzeniu scenariusza do serialu TV „Plebania”. W Teatrze Studio w Warszawie była asystentką reżysera Tomasza Mana przy spektaklu „Zbyt głośna samotność”. Od 2005 roku pracuje w Teatrze im. Juliusza Osterwy jako prawdopodobnie najmłodszy w Polsce kierownik literacki. W marcu 2008 r. w Teatrze im. J. Osterwy odbyła się prapremiera jej sztuki pt. „Czekaj” w reżyserii Edwarda Żentary.

Przyjaciele Teatru im. J. Osterwy

Państwowa Wyższa
Szkoła Zawodowa
w Gorzowie

MIGDAL
SALON

Hotel i Restauracja
„U Młoci”
ul. Sikorskiego 16,
tel. 95 722 69 65
Gorzów Wlkp.

Hotel i Restauracja
„U Młoci”
ul. Walcowa 16a,
tel. (095) 731 60 56

MAREX
Gorzów, ul. Konarska 2
tel. 095 728 22 20

im. J. OSTERWY w GORZOWIE WLKP.

Sezon 2008/2009
DYREKTOR NACZELNY I ARTYSTYCZNY
JAN TOMASZEWICZ

Dyrektor naczelny i artystyczny: **Jan Tomaszewicz**, Kierownik literacki: **Iwona Kusiak**, Główna księgową: **Anna Jankowska** Księgowość: **Anna Chęcińska**, **Janina Klujso**, **Anna Kaczałko**, Sekretariat teatru: **Bożena Frühauf**, Biuro Obsługi Widzów: **Lidia Tyborska** (kierownik), **Grażyna Komorowska**, **Natalia Bielańczuk**, Kierownik techniczny: **Piotr Steblin-Kamiński** Brygadier sceny: **Ryszard Jarek** Maszyniści sceny: **Jan Pelikan**, **Artur Mazurkiewicz**, **Wojciech Mikitynowicz** Pracownia plastyczna: **Janusz Janiak**, **Wojciech Janczewski** Pracownia elektryczna: **Piotr Szyszka** (kierownik), **Barbara Mazurkiewicz**, Pracownia akustyczna: **Wojciech Bandkowski** (kierownik), **Jan Szołomicki** Pracownia krawiecka: **Anna Żurawska** (kierownik), **Marzanna Gajda**, **Czesław Pomiołło** Pracownia perukarsko-fryzjerska: **Alfreda Nowak** (kierownik), **Ewa Łuczak** Pracownia stolarska: **Ireneusz Ługowski** (kierownik), Rekwizytorka: **Irena Jasińska** Garderobiana: **Maria Murawska** Kierownik magazynów: **Krzysztof Zienkiewicz** Kierowca-zaopatrzeniowiec: **Leszek Andrzejewski** Specjalista bhp, p-poż i oc: **Krzysztof Szczepanek** Dział gospodarczy: **Wanda Klupczyńska** (kierownik), **Robert Adamiec**, **Alina Berkowska**, **Wanda Baszkiewicz**, **Wioletta Sudol** Bileterki: **Anna Franciszowska**, **Jadwiga Stołowska**, Szatniarka: **Elżbieta Golicz**, **Jadwiga Drządzżyńska-Kaleta**

W repertuarze: „FAME the musical”, „Balladyna”, „Babcia”, „Stolik na pięć osób”, „Bez seksu, proszę”, „Dziady. Zbliżenia”, „Skapiec”, „Brat naszego Boga”; **Teatr Letni – Scena Kameralna:** „Czekaj”, „Pokojówki”, „Ach, ten Marcell...”, „Trzy razy Piaf”; **dla dzieci:** „Pinokio”, „Nowe przygody Tygrysa Pietrka”, „Koziołek Matołek”, „Ten obcy”, „Przygody Tomka Sawyera”, „Lucie i Karl-Heinz”, „Dziwaczek”, „Chłopcy z Placu Broni”

Aktorzy: Beata Chorążykiewicz, Adrianna Góralska, Bogumiła Jędrzejczyk, Teresa Lisowska-Gała, Anna Łaniewska, Edyta Milczarek, Anna Karolina Miłkowska-Prorok, Bożena Perłowska, Kamila Pietrzak, Bożena Pomykała, Joanna Rossa, Marzena Wieczorek, Michał Anioł, Paweł Caban, Włodzimierz Chomiak, Przemysław Kapsa, Krzysztof Kolba, Jan Mierzyński, Artur Nelkowski, Leszek Perłowski, Krzysztof Tuchalski, Cezary Żołyński, Iwona Hauba (inspicjent-sufler)

BIURO OBSŁUGI WIDZÓW prowadzi sprzedaż i rezerwację biletów indywidualnych i zbiorowych, oferuje organizację uroczystości, akademii, koncertów, itp. Czynne od poniedziałku do piątku w godz. 8.00 – 16.00, na dwie godziny przed rozpoczęciem przedstawienia. **Telefon 095 728 99 39 i 095 728 99 40, e-mail: bow@teatr-gorzow.pl**

Wydawca: Teatr im. J. Osterwy w Gorzowie Wlkp. **Redakcja programu:** Iwona Kusiak **Foto:** Sławomir Sajkowski, Katarzyna Chądzyńska, Kazimierz Ligocki- **Gazeta Lubuska, Foto na okładce:** Bartosz Zakrzewski, **Skład:** Paweł Marchwiński